

ASOCIACE ČESKÝCH, MORAVSKÝCH A SLEZSKÝCH MUZEÍ A GALERIÍ

Z jednání orgánů AMG

Exekutiva

5. 4. se v Praze sešla ke svému jednání exekutiva AMG. Jako host se jednání účastnil RNDr. Jiří Žalman z MK ČR.

Zasedání se zabývalo otázkami souvisejícími s uvedením zákona o vývozu předmětů kulturní hodnoty do praxe. Největší pozornost byla věnována projednání mechanismů, které budou používány při vydávání osvědčení o vývozu.

Podle představ MK ČR by pověřené instituce byly dány zákonnou úpravou a jednalo by se o instituce řízené přímo MK ČR.

RNDr. Žalman informoval exekutivu o zapracování některých změn do návrhu novely památkového zákona (včetně začlenění zásad muzejního zákona) a seznámil účastníky jednání s návrhem zásad zákona o kompetencích krajů a zemí (především o jejich možné zřizovatelské povinnosti).

Dále se exekutiva věnovala přípravě podkladů pro jednání senátu dne 12. 4. 94.

Senát

Zasedání senátu se konalo 12. 4. v Praze. Senát se již tradičně zabýval problematikou legislativy, byl informován o postupné realizaci projektů, které garantuje AMG a projednal a

následně schválil návrh rozpočtu AMG pro rok 1994.

Z oblasti legislativy seznámil dr. F. Šebek účastníky jednání s průběhem schvalování zákona o vývozu předmětů kulturní hodnoty v čekém parlamentu. Po hektické diskusi kolem zpoplatnění vydávání osvědčení byl zákon schválen s tím, že cena osvědčení za vyvážený předmět byla stanovena na 500,- Kč.

Dále dr. Šebek informoval senát o koncepci MK ČR, která by měla v praxi řešit fungování mechanismů při vydávání osvědčení. MK předpokládá, že oprávněnými osobami by ze zákona byly instituce řízené přímo MK. Tato představa vzbudila živou diskusi na téma možnosti zapojení ostatních odborně vybavených institucí (regionální, okresní muzea aj.).

Dr. A. Vondrušková hovořila o situaci kolem přípravy novely památkového zákona. V souvislosti s novelou památkového zákona vznikla myšlenka, začlenit do její koncepce ustanovení, které by zahrnovalo muzejní sbírky mezi kulturní památky a zajistilo tak muzejním fondům stejný stupeň ochrany jaký platí pro sbírky soustředěné v památkových objektech.

Senát došel k závěru, že při řešení problému zakotvení muzejní problematiky do zákona lze sledovat tři možnosti: podporovat vytvoření samostatného muzejního zákona, vrátit se k myšlence jednotného kulturního zákona,

přistoupit k novele památkového zákona. Senát doporučil sledovat všechny tři možnosti. Další program jednání byl věnován projektům garantovaným AMG. Na projekt "Analýza uložení a skladby sbírkových fondů muzeí ČR" byla AMG přiznána dotace 100 tis. Kč od MK ČR.

Vývoj databáze - pasport muzeí je hotov. Realizace vydání aktualizovaného adresáře muzeí je plánována na konec června 1994.

Senátem byl schválen rozpočet AMG v následující podobě:

I. zůstatek z roku 1993	510 tis. Kč
II. příjmy:	
členské příspěvky	400 tis. Kč
ostatní	220 tis. Kč
celkem	1 130 tis. Kč
III. výdaje:	
cestovné	60 tis. Kč
provozní náklady,	
nájemné	80 tis. Kč
poštovné, spoje	80 tis. Kč
oborové komise a	
kolegia	150 tis. Kč
tisk Věstníku	100 tis. Kč
sekretariát (provoz)	100 tis. Kč
sekretariát (vybav.)	180 tis. Kč
externí služby	20 tis. Kč
zahraniční aktivity	30 tis. Kč
rezerva pro posky-	
tování pomoci mu-	
zeím v krajní nouzi	330 tis. Kč
celkem	1 130 tis. Kč

Ing. Durmonová informovala senát o průběhu a výsledcích výběrového řízení "pro výběr systému pro evidenci muzejních a galerijních sbírek". Do výběru se přihlásily tři firmy a komise posléze doporučila databázovou aplikaci MULTIBASE v prostředí MACRO STATION firmy VUZORT a.s.

V závěru svého jednání senát schválil přijetí tři uchazečů o členství v AMG.

Jsou to: Muzeum lidové architektury v Zubnicích, Městská galerie a muzeum keramiky v Kostelci nad Černými lesy a Městské muzeum a galerie v Hranicích.

Zprávy z oborových komisí a kolegií

Kolegium muzeí středních Čech

9. 2. 94 se ve Středočeském muzeu v Roztokách u Prahy sešlo ke svému jednání kolegium muzeí středních Čech.

Dr. Vondrušková a T. Čapková informovaly o jednání orgánů AMG. Přítomní byly podrobně seznámeni s novými aspekty v projednávání zákona o vývozu starožitností a se situací kolem přípravy muzejního zákona.

Členové kolegia byli rovněž informováni o problematice dotazníku, který byl muzeím rozeslán prostřednictvím IPOSu koncem loňského roku a vyvolal silné výhrady muzejníků proti některým požadovaným údajům. Celá akce byla řešena prostřednictvím exekutivy AMG, která záležitost projednala s pracovníky MK ČR - Ing. Jiráskem a Ing. Sedláčkem.

Kolegium bylo seznámeno se dvěma projekty, které jsou řešeny v rámci AMG - jedná se o vypracování pasportu muzeí a projekt "Analýza stavu uložení a zabezpečení sbírkových fondů muzeí ČR".

Dr. Vondrušková dále informovala o výsledcích konkursu MK ČR, ve kterém se posuzovaly projekty zaměřené na uchování, zveřejnění a využití kulturního bohatství regionů. Z muzeí středních Čech obdržely finanční dotaci projekty OM Kutná Hora, OM Příbram, OM Brandýs nad Labem, RM Kolín, OM Mladá Boleslav, RM Jílové a RG Rakovník.

V diskusi na závěr jednání kolegia byla projednána příprava na výstavu "Jubileum Národopisné výstavy československé 1895", která se uskuteční v muzeu v Roztokách na přelomu roku 1994 -1995 za úzké spolupráce muzeí středních Čech.

Numismatická komise

Numismatická komise zasedala 25. 11. 1993 v Národním muzeu. Jednání se zúčastnili pracovníci Národního muzea, Náprstkova muzea, Muzea východních Čech, Západočeského muzea, RM v Teplicích, Muzea Vysočiny v Jihlavě a OM v Kutné Hoře. Po informaci o činnosti orgánů AMG, kterou přednesl PhDr. Eduard Šimek CSc., bylo jednání věnováno diskusi o připravovaném numismatickém semináři, který by se měl konat v září 1994 v Olomouci. Seminář bude tematicky zaměřen k problematice nálezů mincí, a to jak z hlediska jejich pramenného významu pro

numismatické bádání a historické poznání vůbec, tak z hlediska metody jejich zpracování, konzervace, publikace apod. Setkání by tedy mělo mít interdisciplinární charakter. Numismatická komise zvažuje i pozvání kolegů ze Slovenska a Polska s cílem seznámení se stavem nálezového fondu a způsoby jeho zpracování v těchto zemích.

Při příležitosti semináře bude podrobněji prodiskutováno i pokračování v pracích na Regestáři numismatických sbírek v muzeích ČR. Příští zasedání komise je plánováno na konec března 1994.

Založení oborové komise dějin umění

Z podnětu přípravného výboru (dr. H. Koenigsmarková, dr. D. Panenková, dr. J. Mohr a dr. R. Vondráček) se dne 21. března 1994 sešla v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze ustavující schůzka oborové komise dějin umění při AMG. Setkalo se na ní 25 účastníků, zastupujících muzejní sbírky užitého i volného umění.

Úvodní vystoupení dr. Mohra a dr. Panenkové i diskusní příspěvky naznačily programové cíle komise - přispět k lepší informovanosti a spolupráci v oborech, týkající se např. vývozu památek, počítačového zpracování sbírek, sjednocování odborné terminologie, problematiky výstavní prezentace sbírek, uložení sbírek v depozitářích, zahraničních zápůjček aj. Schůzky komise budou pořádány přibližně dvakrát ročně se zaměřením na odborné téma, které navrhne hostitelská instituce. Taková setkání umožní bližší poznání jednotlivých sbírkových fondů a samozřejmě i navázání osobních kontaktů mezi muzejními pracovníky. V rámci komise bude možné např. iniciovat společné badatelské a výstavní projekty a ucházet se o jejich finanční podporu.

Schůzka v pražském Uměleckoprůmyslovém muzeu, spojená s prohlídkou depozitáře historického skla, byla prvním krokem v rámci komise. Jejím vedením byli nadále pověřeni členové přípravného výboru. Všichni zájemci o komisi dějin umění jsou srdečně zváni na příští schůzku připravovanou Severočeským muzeem v Liberci ve dnech 25. - 26. května. Bližší informace u PhDr. Jana Mohra, Severočeské muzeum, Masarykova 11, 460 01 Liberec, tel. 048/23765.

*

Výstavy

Brno - v Moravském zemském muzeu můžete shlédnout výstavu **Heuréka** - didaktické pomůcky od Komenského k dnešku. Výstava potrvá do konce září 1994.

Součástí doprovodného programu k výstavě byl seminář **Muzea a interaktivní formy prezentace**, který se uskutečnil 7. 4. v prostorách Ditrichštejnského paláce.

Brno - Muzeum města Brna zve na výstavu **Svět pohlednic**, instalovanou od 28. 3. do 8. 5. v Měniňské bráně.

Česká Lípa - Okresní vlastivědné muzeum Česká Lípa připravilo ve spolupráci s Okresní hygienickou stanicí Česká Lípa - Centrem veřejného zdraví výstavu **Jak vypadá AIDS**. Výstava byla vytvořena pracovníky Galerie fotografie G4 z Chebu v roce 1993. Výstava je otevřena od 5. dubna.

Česká Skalice - Muzeum Boženy Němcové a Textilní muzeum v České Skalici pořádají ve dnech 17. 4. - 12. 6. výstavu **Inspirace z Orlických hor** - obrazy a sochy Heleny Slavíkové, Heleny Hruškové a Miloše Hrušky. Výstava byla připravena u příležitosti Mezinárodního roku rodiny.

Český Krumlov - Okresní vlastivědné muzeum v Českém Krumlově poprvé prezentuje dílo Josefa Váchala výstavou **Šumava umírající a romantická** - soubor barevných dřevorytů ze sbírek Muzea Šumavy v Kašperských Horách. Výstava potrvá do poloviny července. V Rodném domku Adalberta Stiftera připravili pracovníci krumlovského muzea stálou memoriálovou expozici **Adalbert Stifter a rodný kraj**, sezónní výstavu **Most mezi lidmi** k historii a současnosti Zadní Zvonkové a na období od 1. 4. do 17. 7. výstavu kreseb, grafiky a obrazů 19. - 20. stol. ze sbírek muzea v Českém Krumlově **Stifterův kraj**.

Frýdek Místek - Muzeum Beskyd nabízí v prostorách frýdeckého zámku návštěvníkům výstavu **Létající květiny** - ze sbírky motýlů přírodovědného oddělení. Výstava potrvá do 30. června. 12. května bude zahájena výstava **Historie hasičstva v Podbeskydí**, která potrvá do 29. 5.

V objektu památníku Ferdise Duši ve Frýdlantě nad Ostravicí připravili pracovníci Muzea Beskyd výběr plakátů z mezinárodní soutěžní přehlídky - **Ekoplakát**. Výstava potrvá do 16. 5.

V památníku Vojtěcha Martinka v Brušperku je otevřená výstava **Historie církevního života v Brušperku**. Výstava je přístupná do 11. 9.

V prostorách památníku Josefa Kaluse v Čeladné mohou návštěvníci shlédnout vedle stálé expozice také výstavu **Malíř František Julina** - výběr z malířské tvorby neprofesionálního umělce. Výstava je celosezónní.

Z bohaté nabídky doprovodných programů, které Muzeum Beskyd připravilo v průběhu května, vybíráme několik koncertů, které se uskuteční v rámci **Janáčkova hudebního Lašska**: 16. 5. - kostel sv. Mikuláše v Rychnalovicích - Janáčkovo hudební Lašsko - Jiřina Pokorná - varhany, Jan Adamus - hoboj. 20. 5. a 22. 5. v Rytířském sále frýdeckého zámku - 10. setkání cisteristů Čech a Moravy. Cisteristy si můžete poslechnout i 21. 5. na hrádku Hukvaldy.

Jihlava - Muzeum Vysočiny připravilo výstavu k 80. výročí zahájení I. světové války **Když promluvila děla**. Vernisáž proběhne 15. 6. a výstava potrvá do 25. 9. 1994.

Kutná Hora - Okresní muzeum v Kutné Hoře připravilo ve svých expozičních prostorách dvě výstavy. Na Hrádku je od 14. 4. do 12. 6. otevřena výstava ke 110. výročí otevření ND - **Scény Národního divadla** v pracovních modelech Jana Fremunda. V Kamenném domě si od 19. 4. do 31. 7. mohou návštěvníci prohlédnout výstavu **Fajáns a její kouzlo**.

Lanškroun - Městské muzeum v Lanškrouně připravilo výstavu **Ludmila Kaprasová - krajka, Ladislav Kolář - medaile**. Výstava bude zahájena 21. 4. a potrvá do 22. 5. 94.

Mladá Boleslav - Okresní muzeum Mladá Boleslav ve spolupráci s velvyslanectvím Čínské lidové republiky pořádá výstavu **Čínské lidové výšivky**. Výstava potrvá do 1. 5. Ve výstavním sále mladoboleslavského hradu si od 20. 4. můžete prohlédnout výstavu **Jaroslav Mašek (1914 - 1973)** - obrazy, kresby. Výstava bude otevřena do 22. 5.

Pardubice - Východočeské muzeum v Pardubicích otevřelo dne 17. 3. výstavu **Sovy a jejich význam**. Výstava potrvá do 22. 5.

Od 23. 4. do 28. 8. si mohou návštěvníci prohlédnout výstavu ze sbírek VČM **Sklo XX. století**.

Příbram - Okresní muzeum Příbram připravuje ve foyer výstavního sálu tzv. sokolovny na Březových Horách výstavu **Občané z Příbramska v operaci Dunkerque 1944 - 1945**. Výstava bude otevřena od 5. 5. do 30. 6. Ve výstavních prostorách 2. patra Zámečku si mohou návštěvníci prohlédnout výstavu **Historie strojků pro domácnost**, která bude zpřístupněna od 9. 5. do 30. 6.

Rokycany - Muzeum Dr. Bohuslava Horáka ve spolupráci se Slovenským národním muzeem a Přírodovědeckým muzeem v Bratislavě připravilo výstavu **Život s rostlinami**. Výstava je otevřena od 24. 3. do 22. 5.

Rožtoky u Prahy - Středočeské muzeum otevírá 28. 4. ve velké výstavní síni výstavu **tauta Králů** - atraktivní soubor návrhů a modelů z dílny známých automobilových designérů.

Rožnov pod Radhoštěm - Valašské muzeum v přírodě připravuje na květen dva národopisné programy: 1. 5. **Stavění máje** a 29. 5. **Káčení máje**.

Turnov - Okresní muzeum Českého ráje zve na výstavu **Lidové léčitelství v Podkrkonoší /praktiky od pravěku po dnešek, léčení drahými kameny, byliny, alternativní léčba atd./**. Výstava potrvá od 14. 5. do 5. 9.

14. května proběhne v muzeu **Jarní mezinárodní burza drahých kamenů a minerálů**.

Uherský Brod - v Muzeu J. A. Komenského probíhá výstava ze sbírek zámku v Buchlovicích **Grafika 16. a 17. století**, která potrvá do 16. května.

Od 29. 4. do 5. 6. si mohou návštěvníci muzea prohlédnout výstavu **Pálíš, pálím, pálíme**. Výstava přibližuje způsoby destilace ovoce v průběhu času.

Vyškov - Muzeum Vyškovska otevírá dne 17. dubna sezónní výstavu **Alois Musil v dokumentech** - u příležitosti 50. výročí úmrtí

vynikajícího orientalisty, rodáka z Rychtářova.

Život s rostlinami

kresby a akvarely Kataríny Cigánové

výstava v Muzeu Dr.Bohuslava Horáka v Rokycanech

Katarína Cigánová je jednou z mála výrazných osobností v oblasti vědecké botanické ilustrace na Slovensku. Její kresby jsou neodmyslitelnou součástí nejen takových významných děl, jakými jsou **Flóra Slovenska** nebo **Enncyklopédia Slovenska**, ale doplňují také mnohé vědecké články v renomovaných časopisech. Široké veřejnosti je známa především svými kolorovanými kresbami v populárně - vědeckých publikacích jako jsou například knihy o houbách, o jedovatých rostlinách, o rozmnožování a rozšiřování rostlin, knihy pro včelaře a mnohé další. Některé z nich vyšly v opakovaných vydáních a také v cizojazyčných mutacích.

Katarína Cigánová (roz. Palenčárová) se narodila 2. května 1922 v Kežmaroku. V letech 1940 - 1944 studovala kreslení a malování na Slovenské vysoké škole technické a zeměpis na Přírodovědecké fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Od roku 1977 pracuje jako svobodná výtvarnice.

Láska k přírodě je mostem mezi uměním a vědou, který dokáže spojit umělce a vědce v jejich společném úsilí. Plně to potvrzují práce Kataríny Cigánové, která se naučila pohlížet na rostlinný objekt v první řadě očima botanika a pak až výtvarníka. Byl to výsledek mnoha pracovních setkání této výtvarnice s botaniky, z nichž sama si nejvíce cení spolupráce s dr. Terezií Krippelovou.

Katarína Cigánová postupně vstupovala svými ilustracemi do podvědomí botanické veřejnosti. Původní černo - bílou kreslířskou techniku obohatila později o další dimenzi - barvu. Výstava **Život s rostlinami** seznamuje návštěvníky s uměleckým profilem Kataríny Cigánové včetně prezentace méně známých oblastí její tvořivé invence.

Nabídka publikací

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně předkládá zájemcům čtyři tituly ze své ediční činnosti:

Josef Vaňhara : Příběh jednoho muže a jednoho města - kniha podává svědectví o společenském a hospodářském rozvoji Zlína od založení Baťových závodů v roce 1894.

Knihy stojí 79, - Kč

Josef Vaňhara : Zlínské letectví - publikace seznamuje čtenáře s počátkem letectví ve Zlíně. V roce 1924 koupil Tomáš Baťa první letadlo a shodou okolností byla v tomto roce ustavena také Československá letecká společnost. Historie zlínského letectví byla poměrně krátká - trvala pouze 15 let - do roku 1939, kdy v době svého největšího rozmachu byla sražena nacistickou okupací a pak zanikla v nepříznivých poměrech

Publikace je doplněna zajímavými fotografiemi. Cena 39, - Kč

Pavel Novák : Zlínská architektura - na 320 stranách uvádí kniha 520 unikátních dobových fotografií realizací, půdorysy, řezy, pohledy a perspektivy zhotovené z originálních výkresů osobností, jakými byli Kotěra, Gahura, Karfik, Voženílek, Le Gorbusicier a další.

Knihy stojí 368, - Kč (při odběru nad 5 ks poskytuje muzeum ve Zlíně slevu, a to 290, - Kč/ks).

Karel Pavlišťík : Podomácká výroba dřevěného nářadí a náčiní na Podřevnicku - Kniha popisuje život výrobců dřevěných nástrojů v kraji, o němž se říkalo, že je tu konec chleba a začátek kamení. Kniha obsahuje bohatou fotodokumentaci, mapky, grafy a tabulky.

Cena 290, - Kč (při odběru nad 5 ks poskytuje muzeum ve Zlíně slevu, a to 203, - Kč/ks).

Výše uvedené publikace lze objednat na adrese : Muzeum jihovýchodní Moravy, Soudní 1, 762 57 Zlín

Ústav chemické technologie restaurování památek Vysoké školy chemicko technologické v Praze vydal ve spolupráci se Státními restaurátorskými ateliéry v Praze **sborník odborných prací s tematikou konzervace**

kamene, dřeva, závěsných obrazů a nástěnných maleb a aplikace analytických metod při průzkumu historických materiálů.

Publikaci je možno koupit nebo objednat poštou v prodejně chemické literatury LICHEMA, VŠCHT, Technická 3, 166 28 Praha 6 (pí Votavová). Cena sborníku 70,- Kč. Na stejné adrese je možno získat i minulé číslo sborníku VŠCHT S20, 1991 (cena 50,- Kč).

Předplatné

Se zpožděním zahajuje svůj druhý ročník časopis *Starožitnosti a užité umění*. Nebylo možné jej udržet ve formě měsíčníku, ale snad i v podobě čtvrtletníku splní svůj účel. Redakce musela rezignovat na přehledy výstav a aukcí a drobné zprávy ze zahraničních časopisů. 28 stran jednotlivých čísel časopisu bude však naplněno kvalitními původními články z pera předních odborníků na problematiku užitého umění. V prvním čísle to budou příspěvky Aleny Adlerové, Jana Mohra, Olgy Drahotové, Jana Kříže ad.

Redakce si dovoluje připomenout, že se jedná o nezávislý časopis plně odkázaný na počet předplatitelů a případně inzerci. Uvítali bychom proto Vaši objednávku případně i objednávku Vašich uměnilovných přátel.

Předplatné na tento rok činí 192,- Kč a s každým číslem obdržíte zdarma katalog aukční síně Agnesa.

Žádosti o předplatné prosím zasílejte na adresu redakce: *Starožitnosti a užité umění*, Žirovnická 2389, 106 00 Praha 10, tel/fax 02/74 94 68.

Volná místa

Okresní muzeum Jindřichův Hradec přijme historika umění a konzervátora.
Adresa: OM Jindřichův Hradec, Balbínovo nám. 19/I, telefon: 0331/22121, 21346

Valašské muzeum v přírodě - Rožnov pod Radhoštěm přijme etnografa. Bližší informace přímo v muzeu.

Několik poznámek z Paříže

Během desetidenní stáže v Paříži, realizované na základě dohody národních výborů ICOM České republiky a Francie o výměnných pobytech odborných muzejních pracovníků, jsem navštívila několik pařížských institucí, jejichž poslání i charakter fondů bylo možné porovnávat s posláním a činnostmi Památníku národního písemnictví (Muzea české literatury) v Praze.

Zajímala mne především struktura institucí, organizace a činnost odborných sbírkových oddělení (zejména archívů), formy dokumentace sbírek i problematika expozic.

Jako příklady péče o sbírky a práce s nimi bych chtěla představit následující tři instituce:

Musée national d'art moderne (MNAM) - specializované muzeum výtvarného umění 20. století (součást komplexu Centre Georges Pompidou): stálá expozice, oddělení sbírek, rozsáhlé dokumentační zázemí, krátkodobé výstavní aktivity, oddělení public relation.

Maison Honoré de Balzac - na první pohled korespondující s naší vžitou představou o podobě literárního muzea. Expozice, depozitáře, dokumentace jsou umístěny v domě, kde Balzac několik let žil. Veškerá expoziční, sbírkotvorná a dokumentační činnost je zaměřena k jedinečné osobnosti francouzské literatury 19. století. Přesto však Maison de Balzac není "památníkem", nýbrž především živým studijním střediskem, v němž lze najít maximum informací o životě a díle autora i o vědecké a odborné literatuře, vzniklé studiem jeho díla.

Bibliothèque littéraire Jacques Doucet - speciální vědecké a odborné pracoviště orientované především na období literárních avantgard 20. století. Jedná se v podstatě o literární archív propojený v jediný celek s knihovnou, jejíž fondy korespondují s obsahem archívních fondů. Tato instituce zapůjčuje často originály ze svých fondů pro řadu významných literárních výstav. Základní orientace je sbírkotvorná, ochranná a dokumentační (vydala podrobné soupisy - katalogy některých

archivních fondů s obsáhlými komentáři a poznámkovým aparátem). Její pracovníci trvale spolupracují s vysokými školami humanitního zaměření.

Způsob uložení sbírek archivních dokumentačního charakteru je ve všech třech institucích v jádru stejný jako u nás, ale na podstatně vyšší úrovni. Speciální archiv MNAM, začleněný do systému dokumentačních oddělení, shromažďuje, zpracovává a chrání originální písemné materiály (korespondence, rukopisy) významných výtvarných umělců, kritiků a historiků umění 20. století i archivy spolků a galerií. Archiv Maison de Balzac pečuje o sbírku (zejména) korespondence autora, archiv Doucetovy knihovny soustřeďuje rukopisné a korespondenční fondy (nejen francouzských) avantgardních autorů. Archiválie jsou uloženy s maximální péčí - list po listu ve speciálních jemných foliích chránících rukopisy před škodlivými účinky světla, prachu a ovzduší. Takto chráněné originály jsou ukládány (buď jako konvoluty ve speciálních závěsných pořadačích či jednotlivě) do bezprašných kartonů, zvlášť pro tyto účely vyráběných a umístěny v depozitářích, zařízených převážně kompaktními regály zajištěnými elektronickým bezpečnostním systémem. Jak v MNAM, tak i v dalších institucích je přístup k těmto materiálům i jejich studium umožněno jen vážným zájemcům z řad specialistů v oboru - ev. studentům pracujícím na svých disertačních pracích - a to na základě přísného výpůjčního a studijního řádu. Převažuje tendence veškeré originální materiály mikrofilmovat.

Archivní materiál nesmí být dále reprodukován. Pokud je exponován na výstavě, je chráněn před působením přímého světla, uzavřen v bezprašném prostředí, jehož vlhkost i teplota jsou průběžně kontrolovány. Doba exponování je přísně limitována.

Katalogizace archivního materiálu je prováděna tzv. "muzejním" způsobem. Vzhledem k tomu, že sbírky výše uvedených archivů jsou vymezeny časově či tematicky - nedochází k jejich přílišnému kumulování a fondy jsou zpracovávány poměrně bez velkých časových prodlev, detailně, s cílem poskytnout co možná komplexní informační servis badatelům. Tomu slouží i řada dalších speciálních, odkazových katalogů. Se zavedením počítačového způsobu katalogizace archivního materiálu se v dohledné době nepočítá.

Všestranná dokumentace tvoří základ odborného zázemí MNAM i Maison de Balzac a je přímou součástí studijní literární knihovny J. Douceta.

Dokumentace MNAM je rozčleněna do několika oddělení.

Široká, obecná dokumentace výtvarného umění 20. století je soustředěna do knihovny MNAM, oddělení dokumentace výtvarného umění (soustřeďuje katalogy výstav, výstřížky), fototéky a sonotéky.

Oddělení speciální dokumentace zahrnuje archiv rukopisů, oddělení základní dokumentace sbírkových fondů, které zároveň průběžně provádí podrobnou dokumentaci každého díla uloženého ve sbírkách MNAM a oddělení podrobné fotodokumentace sbírek.

Informace těchto oddělení (vyjma archivu) jsou od roku 1990 ukládány do počítače.

Dokumentace Maison de Balzac je uložena ve speciálních lístkových katalogích podchycujících jak archivní a knihovní fond muzea, tak informace o jinde uložených rukopisech H. de Balzaca. Kromě těchto katalogů zde najdeme řadu předmětových katalogů vztahujících se k dílu (k jeho jednotlivým motivům, postavám, místům do nichž jsou děje románů situovány), dále katalogy ilustrací Balzacových děl, literatury o autorovi, jeho době, apod. Dokumentace je průběžně doplňována a vytváří bohatý informační a studijní celek.

Bibliothèque J. Doucet má obdobný systém dokumentačních katalogů jako Maison de Balzac. Zpracovány detailním způsobem, poskytují detailní informace o každé jednotlivosti archivních fondů, o knižním fondu orientovaném na uměleckou knižní produkci autorů, jejichž fondy jsou uloženy v archivu. Další katalogy poskytují vyčerpávající informace a odkazy týkající se všech avantgardních skupin a proudů.

Otázka stálých expozic

Současný trend francouzského muzejnictví se v zásadě odklání od klasické představy stálých expozic. Představa moderního muzea často akcentuje prioritu jeho sbírkotvorné, dokumentační a ochranné činnosti, zdůrazňuje spíše význam krátkodobých, dílčích výstav, v nichž mohou jednotlivé instituce prezentovat bohatství svých sbírek a aktualizovat je prostřednictvím zajímavých tematických okruhů. Pracovníci Direction du patrimoine i kolegové z výše zmíněných institucí v podstatě odmítají léta neměnnou expozici jako relikv

klasického muzejnictví. Současný pohled, interpretace díla osobností či historického vývoje jsou natolik dynamické, že nedovolují, aby byl návštěvníkovi léta vnučován jeden, určitý koncept výkladu. Živý je i problém ochrany exponátů, které dlouhodobým exponováním trpí. Určitým řešením tohoto problému je například "stálá" expozice MNAM, jejíž exponáty jsou průběžně obměňovány, proto expozice je prokládán méně rozsáhlými krátkodobými výstavami. Takto pojatý expoziční celek působí dynamicky a vždy nově.

Obdobné řešení preferuje i Maison de Balzac. Nesetkáme se zde s tradiční monografickou výstavou o životě a díle autora. Úvod expozice tvoří stručná dokumentární informace o historii domu, v němž je Balzacovo muzeum umístěno. Následuje několik interiérů rekonstruovaných dle dochovaných dokladů, zpráv či kreseb, aby atmosféra místa a doby Balzacovy byla co nejautentičtější. V dalších místnostech domu pak několik drobnějších krátkodobých výstav, jejichž témata, často velmi

originální (Benjamin Roubaud et Le Panthéon Charivarique - politická karikatura Balzacovy doby; Balzac et le monde des coquins), se vztahují k osobnosti autora, jeho dílu či době.

Ke každé výstavě - dokonale tištěný, obsahově cenný katalog: studie, dokumentace, bibliografie, bohatý obrazový materiál. Tradice po všech stránkách dokonalých katalogů není ovšem výsadou Maison de Balzac, nýbrž, troufám si tvrdit je typická pro prezentaci všech významnějších muzeí ve Francii.

Závěrem lze jen konstatovat, že zkušenosti francouzských kolegů v oblasti muzejní dokumentace a prezentace jsou rozhodně inspirativní a že i krátkodobá setkání mohou přinést řadu zajímavých námětů k zamyšlení, srovnávání a v neposlední řadě jsou vítanou možností k navázání zajímavých odborných dialogů a pracovních kontaktů.

Růžena Hamanová

SÚPP nabízí

Technické možnosti technologické laboratoře SÚPP

Elektronická mikroskopie

E1. skanovací mikroskop, napojený na počítač, umožňující matematické a statistické zpracování obrazu (měření v obraze, extrakt hran, digitální ostření), okamžitý tisk fotografií na videoprinter.

Vhodné pro studium a dokumentaci koroze a biolog. napadení, identifikaci textilních vláken, stratigrafii barevné vrstvy, stav povrchu materiálu.

Chromatografické metody

Tenkovrstvá a plynová chromatografie včetně pyrolyzí.

Vhodné pro stanovení organických pojiv, laků a politur (pro stanovení bílkovinných a polysacharidických pojiv, přírodních vosků a pryskyřic).

Spektrální metody

Emisní atomová spektrometrie pro identifikaci pigmentů a pro stanovení kovových materiálů.

Spektrometrie ve viditelné a UV oblasti pro stanovení přírodních barviv.

Optická mikroskopie

Mikroskopie ve viditelné a UV oblasti a v polarizovaném světle.

Průzkum stratigrafie barevné vrstvy (včetně nábrusů).

Barevná i černobílá dokumentační fotografie.

Mikrochemické metody pro stanovení pigmentů a některých pojiv.

Využití klimatizační komory

Pro umělé stárnutí materiálu nebo přechovávání v řízené atmosféře.

Technologické postupy konzervace a posouzení příčin koroze historických materiálů (kamene, omítek, závěsných obrazů)

Věstník Asociace českých a moravskoslezských muzeí a galerií 3/94. Vydává AMG.

Adresa redakce: Plzeňská 66, Praha 5, tel. 02/24 51 14 15, fax 02/54 47 31

Náklad 700 výtisků

Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č.j. NP 1907/1993 ze dne 6. 10. 1993